

IZHAJA VSAKI DAN.

ob nedeljah in praznikih ob 3., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajajo po 3 evr., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
 Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot. mili-
 meter, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
 naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina za redniški izdajatelj „Edinosti“ stane K 5-20, pol leta 2-00
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane
 pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. List
 konsorcijski lista „Edinosti“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
 lista „Edinosti“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 19.
 Poštuo-hranilišni račun št. 841-652.
 Telefon štov. 1187

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar Fran Josip v velikem tednu.

DUNAJ 2. Listi poročajo, da se cesar
 letos ne udeležil pobožnosti velikega tedna.

Žrebanje.

DUNAJ 2. (Turške srečke). Na žreba-
 nju turških sreček je glavni dobiček 600.000
 frankov zadela št. 668.573; 60.000 fr. je
 zadela št. 1.441.637 in po 20.000 fr. sta za-
 dele št. 93.649 in št. 1.413.140.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 2. Glasom brzojavnih vesti je
 dne 1. aprila dospela vojna ladija „Leopard“
 v Hankao, kjer ostane pet dni. Od tam
 se poda v Šangai.

Požar.

BUDIMPEŠTA 2. (Ogr. biro) V pod-
 strešju vseučilišča je vsled kratkega stika
 nastal požar, ki so ga pa kmalu pogasili.
 Škoda je neznatna.

Nagodba med Avstrijo in Ogrsko.

BUDIMPEŠTA 2. Uradni list je priob-
 čil nagodbo o ureditvi medsebojnih trgovskih
 in prometnih odnosov, ki je bil sklenjen h
 deželami, zastopanimi v državnem zboru. V
 prilogi je priobčen carinski tarif obeh držav
 avstro-ogrske monarhije.

Potres.

SOFIJA 2. Potresni aparati tukajšnjega
 meteorološkega zavoda so včeraj ob 11. uri
 10 min. ponoči zabeležili precej močan potres
 v daljavi 400 km.

Znižanje diskonta.

BEROLIN 2. Govori se, da zniža jutri
 državna banka diskont od 5 in pol od sto
 na 4 od sto.

STOKHOLM 2. Državna banka zniža
 jutri diskont od 6 in pol od sto na 6 od
 sto.

Angleški liberalci pripravljeni na boj.

LONDON 2. Lord Asquith izjavil je
 včeraj na nekem banketu, da niso bili libe-
 ralci še nikdar tako pripravljeni za boj kakor
 sedaj. Liberalci izgubijo raje 50 mandatov,
 nego da bi tako zmagali kakor so zmagali v
 Picckhamu.

Poneverjenja depozitnega denarja.

FRANKFURT 2. M. 2. „Frankf. Zei-
 tung“, poroča iz Madrida, da so v depozitni
 blagajni finančnega ministerstva odkrili velika
 poneverjenja. Blagajnik Zavata je poneveril
 nad tri milijone pezov ter že pred 15 dnevi
 izginil.

Ladija izginila.

PARIZ 2. Od 20. marca ni več nika-
 kega glasu o kuterju „Fran Josip“, ki pripada
 misijonarjem sv. Duha. Omenjena ladija je
 s škofom Kuenemannom, 5 močmi posadke
 in z 2 rojencema odplula iz Ngazobila v
 Dakar.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 2. Na dnevnem redu je bila
 razprava o društvenem zakonu.

Boj za predsedništvo v Združenih državah.

INDIANAPOLIS 2. — Republikanska
 stranka države Indiana je sklenila, da bo
 podpirala kandidaturu sedanjega podpredse-
 dnika Fairbanka na mesto predsednika. Fair-
 bank zagovarja v nekem pismu, naj se re-
 vizija tarifa izvrši takoj po dovršeni volitvi
 predsednika, in ne še le na spomlad 1909,
 kakor je v svojem sporočilu na kongres
 predlagal predsednik Roosevelt. Fairbank

PODLISTEK.

46

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

„Girej-kanu lahko zaupaš, ves njegov
 rod je pošten; njegov oče mi je bil zvest
 prijatelj. Le poslušaj strica, nič slabega te
 ne naučim. Daj ga, da priseže, potem mu
 je zaupati. A če pojdeš z njim, imej pi-
 štolo zmeraj pripravljeno. Najhujše je,
 kadar začneš deliti konje. Enkrat bi me
 bil Čecenec skoro ubil; zahteval sem od
 njega po deset rubljev za konja. Zaupati
 — da, le zaupa; a brez puške ne lézi
 spat.“

Lukaška je z zanimanjem poslušal
 strica.

„Kako je, stric? Pravili so, da imaš
 travo razganjadko,“ je rekel po kratkem
 molku.

„Razganjadke nimam; a naj bo, naučim

meni, da je treba samo nekoliko spremeniti
 tarife in da je treba storiti to čim prej.“

Atentat na ruskega polkovnika?

TEHERAN 2. (Nem. kab. družba.) Včeraj
 ponoči je nekdo petkrat ustrelil proti
 kočiji ruskega polkovnika Sahova. Kočija je
 bila pa prazna. Bržkone se je nameraval iz-
 vršiti atentat. Storitelj niso našli. Kakor se
 govori, ni bil ničče ranjen.

Sin princa Ernesta Meiningenškega ponesrečil.

MEININGEN 2. Dospela je semkaj
 vest, da je edinega sina princa Ernesta Mei-
 ningenškega, barona Saalfelda danes predpo-
 ludne povozil tramvajski voz. Golen mu je
 popolnoma zdrobilo, nogo pa odtrgalo. Po-
 nesrečnica bodo operirali na kirurški klini-
 ki. Nogo mu bodo morali odrezati do
 kolena.

Romunska zbornica.

BUKAREŠT 2. Zbornica je z 62 proti
 1 glasu vprejela ribareko konvencijo s
 Srbijo.

Boj kot japonskega blaga.

SIDNEY 2. (Nem. kab. družba.) Včeraj
 so je vršil velikanski shod Kitajcev iz Sid-
 neya in južnega New Walesa. Shod je skle-
 nil bojkotirati blago tujakšnih japonskih
 trgov, ki prihaja iz Japonske.

Rusija.

Poroka v Carskem Selu.

PETROGRAD 2. Dne 3. maja se bo
 vršila v Carskem Selu poroka švedskega
 princa Viljema z veliko kneginjo Marijo
 Pavlovno.

Aretovanja v Petrogradu.

PETROGRAD 2. Policija še vedno are-
 tuje teroriste, ker je odkrita velika organiza-
 cija zarotnikov. Aretovan je tudi zdravnik
 Frenkel, ki pripada baje voditeljem revolu-
 cijonarne vojaške organizacije. Frenkla so
 odvedli v Petropavlovsko trdnjavo.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 2. Poslanska zbornica se je
 danes popoldne zopet sestala. Med došlimi
 ulogami je več vladnih predlog, med temi
 navadni rekrutni kontingent za 1908 ter
 vladna predloga glede povišanja rekrutnega
 kontingenta za deželno brambo 4740 mož;
 nadalje različni nujni predlogi, da se takoj
 končno reši splošni rekrutni kontingent ter
 predlogi glede ustanovitve ministerstva za
 javna dela, potem da se takoj prične prvo
 čitanje povišanega rekrutnega kontingenta za
 deželno brambo.

Zbornica je pričela nato razpravljati
 nujni predlog posl. Pogachnika glede splošnega
 rekrutnega kontingenta. Predlagatelj je ute-
 meljeval predlog izlaski s tem da bo proračunska
 debata dolga in da bi bili oškodovani novinci
 in njihove rodbe, ako ne bi bilo novincem
 možno pravočasno nastopiti vojaške službe.
 Nato je bila razprava prekinjena. Prihodnja
 seja jutri.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 2. Predsednik je priob-
 čil, da imajo od mnogostevilnih poslancev,
 ki so vložili predloge z vsaj desetimi podpisi,
 pravico do skupne besede le štirje, ker so u-
 ložili spreminjevalne predloge. Zbornica je
 sklenila v smislu predsednikove izjave.

Na to je pričelo glasovanje. Prišlo je do
 daljše debate k poslovniku. Za besedo se je
 prijavil posl. Vlad (Romun.) Nastal je velik
 hrup. Predsednik je izjavil, da ne more med
 glasovanjem dati besede nobenemu. Prva točka

te, ker si vrl dečko in na starca ne po-
 zabiš. Ali te čem naučiti, kaj?“

„Nauči me, stric.“
 „Želvo poznaš? Saj je grd vrag to,
 želva.“

„Kako bi je ne poznal!“

„Poišči njeno gnezdo in spleti plotek
 okrog, tako da ne more skozi. Kadar pride,
 gre okoli in okoli in takoj spet nazaj;
 poišče travo razganjadko in razdene plot.
 Tedaj pojdi drugo jutro zgodaj tje in
 poglej: kjer je razdrto, tam leži tudi trava
 razganjadka. Poberi jo in nesi jo, kamor
 hočeš. Ne bo za-te ne zidu ne zapaha.“

„Ali si ti to poizkusil, stric? A?“
 „Poizkusil nisem; a pravili so mi po-
 šteni ljudje. Jaz sem imel samo zagovor,
 da sem zmoli „Pozdravljena“, kadar sem
 sedel na konja.“

Kaka je ta „Pozdravljena“, stric?“
 „Al tega ne znaš? Eh, kakšno ljud-
 stvo! Tu le strica vprašaj. No, poslušaj in
 govori za menoj.“

Pozdravljena, hči v Sionu.
 Glej, kraj troj.
 Mi sedamo na konje.

Nagyjevega predloga je bila vsprejeta z veliko
 večino, v obliki kakor jo je predlagal posl.
 Eitner. Vsi drugi spreminjevalni predlogi so
 bili odklonjeni. (Živahna pohvala in ploskanje
 na klopeh večine).

Po poglasovanje je sledila zopet debata
 k poslovniku, na kateri sta se posl. Maniu in
 Vlad pritožila, da ni dal predsednik njihovih
 predlogov prečitati pred glasovanjem, kakor
 sta predlagala. Predsednik je izjavil, da nista
 predlogov pravočasno uložila. Opozicija se
 sklicuje vedno na izgled angleškega parla-
 menta. Mirno sme trditi, da ne more tudi
 predsednik angleškega parlamenta objektivneje
 postopati negi on.

Podpredsednik Radovszky je v svojega
 poslanskega sedeža izjavil, da se je v zadnjem
 času skoraj vsak dan dogajalo, da so člani o-
 pozicije obdolževali predsedništvo, češ, da krši
 poslovnik, le radi tega, da so prikrivali nevs-
 peh svoje akcije. Poslanci, ki se vedno skli-
 cujejo na angleški parlament, morajo tudi po-
 misliti, da člani angleškega parlamenta na po-
 seben način spoštujejo predsedništvo.

Ivanka (Slovak.) To predsedništvo tudi
 zasluje. (Velik hrup.)

Rakovszky: Narodnosni poslanci delajo
 vedno ovire. Njihove obdolžitve so le tenden-
 cijozne izmišljave. (Velik hrup pri narodno-
 stih). — Poslanec Maniu je to očitovanje od-
 ločno zavrnil. Podpredsednik je včeraj zopet
 kršil poslovnik. Narodnosni poslanci niso nik-
 dar delali tehnične obstrukcije in je tudi da-
 nes ne delajo. — Posl. Ivanka je izjavil, da
 ni hotel s svojim mežlicem reči, da ne za-
 sluje predsedništvo spoštovanja. Toda pod-
 predsednik je šel tako daleč, da je tako u-
 glednemu členu zbornice, kakor je posl. Lu-
 kaciu, žugal z zausnico; tako daleč se ne sme
 podpredsednik spozabiti, če tudi ne predseduje.

marveč sedi na poslanski klopi. — Posl. Pop
 (Romun) je rekel, da je podpredsednik dolžan
 svoje strasti brzdati. On je tisti, ki nepresta-
 no insultira poslance. Na ta način si ne pri-
 dobi spoštovanja. Razprava je bila na to pre-
 kinjena. Prihodnja seja jutri.

Sedanja kriza in stara igra.

Politično življenje v Avstriji je zopet v
 akutni krizi. Položaj se je že tako poostiril,
 da se je govorilo o ministerski krizi kakor o
 dogodku, ki se mu ni možno več izogniti.
 Vprašanje je bilo le — tako so se glasila
 poročila z Dunaja — ali ima pasti vse mi-
 nisterstvo Beckovo, ali pa samo minister za
 pravosodje Klein? Ali se ima žrtvovati ves
 kabinet v dokaz solidarnosti z ministrom
 Kleinom, ali pa žrtvuje ministerstvo Kleina,
 da reši — sebe?!

En vzrok tej krizi? Znan je, ker je
 star. Znan je tisti resnični rek, da je vpra-
 šanje češko-nemškega spora grobišče avstrijs-
 kih ministerstev. Ni ga še bilo ministerstva
 v vsej ustavni dobi, ki ne bi bilo pripozna-
 valo neizmerne važnosti tega spora za vse
 politično življenje v državi. Dejstvo, da raz-
 voj češko-nemškega spora deluje na razvoj
 splošnega političnega življenja v državi ter da
 je tudi vsakodobni parlamentarni položaj v
 direktni odvisnosti od sodobnega stadija v
 razmerju med Čehi in Nemci — to dejstvo
 naglašale sleherni minister, naj je že izšel iz
 strank na desni ali na levi, ali pa iz tiste
 slavne avstrijske birokracije, ki se nimalo ne
 odlikuje z respektom pred konstitucionalnim
 in parlamentarnim principom, marveč se
 drži še danes — po 4 desetletjih ustavnega
 življenja — tiste znane devize francoskega

Sefanja vpije.
 Zaharja kliče.
 Oče Mandriče.
 Človeka varuj.

„Človeka varuj,“ je ponovil stavec.

„Ali znaš? No, povej.“

Lukaška se je zasmeljal.

„Ali, stric, mar te radi tega niso
 ubili? Ali je mogoče!“

„Zelo pametni ste postali vi. A le
 nauči se in izgovarjaj to. Ne bo ti škodo-
 valo. No, jaz sem zmeraj zapel „Oče
 Mandriče“, pa je bilo prav,“ in stavec se
 je sam zasmeljal. „A k Nogajcem, Luka,
 ne jahaj! To ni nič.“

„Zakaj?“

„Niso več časi za to, vi niste ljudje
 za to; zanič kazaki ste postali. In koliko
 so vam Rusov nagnali! Obsodijo te. Res,
 pusti to. Kaj vam bo! Da, midva z Girči-
 kom sva nekoč...“

In stavec je hotel začeti praviti svoje
 brezkončne storje. A Lukaška je pogledal
 skozi okno.

„Je že čisto dan, stric,“ ga je pre-
 kinil. „Čas je. Pridi katerikrat k nam.“
 (Dalje.)

kralja Ladovika XIV.: „l' état c'est moi“
 — država s sem jaz!

Priznava se torej usodno delovanje češko-
 nemškega spora na vse življenje in snovanje
 v državi in posledno temu se tudi rešitev
 tega spora označa kakor življensko potrebo
 države. Vsaka vlada obljublja ob svojem na-
 stopu, da smatra pomirjenje med Čehi in
 Nemci kakor jedno prvih svojih nalog, a ker
 je jezikovno vprašanje glavni vir temu sporu,
 zagotavlja vsaka vlada, da hoče zastaviti vse
 svoje sposobnosti, vse svojo dobro voljo in
 vse svojo avtoriteto v to, da se najde for-
 mula za tako urjenje jezikovnega vprašanja,
 da bo zadovoljivo na obe strani.

Tako je obljubljala doslej vsaka vlada
 in le redke, posamične izjeme so bile, da so
 nastopali taki okostoneli in bornirani ministri,
 ki so smešili sami sebe zatrjevanjem, da
 češko vprašanje zanje jednostavno ne obtaje.

Ali njej vlada ni izpolnila doslej dane
 obljube! Ali jej je manjkalo sposobnosti in
 spretnosti za to, ali pa resne in poštene
 volje.

Zato pa je češko vprašanje naveden
 vzrok pa lamentarnih in ministerskih kriz.
 Tako je nastal rek, da je češko vprašanje
 grobišče avstrijskih vlad. Mnogo
 ministerskih ekzistenc so že položili na to
 grobišče k počitku. Na resničnosti tega reka
 ne spreminja nič dejstvo, da so nekatere ekzi-
 stence kedaj pozneje slavile zopetno vsteja-
 nje od mrtvih.

Tudi ministerstvo Beckovo je ob svojem
 nastopu naglašalo trojico nalog, ki jih hoče
 izvršiti: volilno reformo, nagodbo z Ogrsko
 in ublaževanje narodnih sporov in
 pred vsem rešitev češko-nem-
 škega spora. Glede prvih dveh vprašanj
 je ministerstvo Beckovo po dolgih trudih in
 naporih izpolnilo dano obljubo. Kako in s
 kakimi sredstvi, to je seveda vprašanje, ki spada
 na drugo stran knjige in ga ne bomo tu
 razmotrivali.

Glede tretje naloge pa se stvar nevarno
 zapleta tudi za ministerstvo Beckovo in sedaj
 smo notri sredi akutne krize. Vrata grobišča
 se zopet odpirajo! Kje je vzrok? Nedostaje-
 li Beckovi vladi sposobnosti in spretnosti za
 rešitev tega toli težavnega in delikatnega
 spora, ali pa mu nedostaje prave, resnične,
 resne volje v to? Morda jej nedostaje oboj-
 nega, prav gotovo pa poslednjega
 — prave, resnične volje. No to kaže
 že metoda, kakor si jo je izbral. Stremi
 namreč za dvema cilji, ki jednostavno izklju-
 čujeta drug drugega. Pomiriti bi hotela Čeha,
 ne da bi se dotaknila gospodarsvene pože-
 livosti Nemcev. Proti vsaki in tudi najbolj
 opravičeni zahtevi Čehov se postavlja na sta-
 lišče, da se spor more rešiti le po spora-
 zumljenju med obema narodoma in da torej
 ona ne more in ne mara storiti ničesar, kar
 bi Nemce razburilo. Na vse zadnje bi se
 človek spopriznal tudi s tem stališčem, ako
 bi je vlada konsekventno uve-
 ljavljala tudi nasproti Nemcem.
 Kaj še! Dovolj je, da Nemci nastopajo
 kako zahtevo s teatralično in seniranim hrupom
 — že jim je vlada na uslugo, ne da bi
 se ni najmanjše menila za proteste vse češke
 javnosti. Načelo, s katerim sicer vlada vedno
 paradira, da bi se kazala v luči najlepše
 objektivnosti, načelo, da v češko nemškem
 sporu ni smeti ničesar storiti, kar bi moglo
 razburiti jedno prepričanih se strank: to na-
 čelo kar hkratu ne velja več, ako Nemci kaj
 zahtevajo.

Ravno te dni opazujemo jako karakteri-
 stičen pojav. Vlada napoveduje v najkrajšem
 času zakon, ki ima urediti jezikovno vpraša-
 nje na Češkem in izdaja parolo, da dotlej
 naj vlada premirje, naj velja status quo.
 Čehi in Nemci naj potrpe in naj ne store
 ničesar, kar bi razburilo in kvarilo dispozi-
 cije. Ali kaj smo doživeli te dni? Minister za
 pravosodje Klein je podal v proračunskem
 odseku izjave, ki naj bi delovale pomirljivo
 na obe strani. V tem istem svojem govoru pa
 je v resnici dajal potuho tistim nemškim
 sodnim uradnikom v nemških krajih na
 Češkem, ki so ravno zadnje čase jeli v
 nasprotstvu z vse dosedanje
 praksu zavračati češke vloge, ki
 torej ne spoštujejo premirja in
 rušijo status quo ante!

Akademsko in teoretično se v sledkih
 in ganljivih besedah oznanjuje jedno, nemškimi
 uradnikom pa se v praksi dovoljuje —
 nasprotno. To je tista stara nevedna
 igra!

Ali doživeli smo te dni še nekaj hujšega.
 Še ni prav izzvenel govor ministra Kleina, v
 katerem se je mož v odgovor razburjeni
 češki javnosti izgovarjal, da ne more nič
 storiti proti tistim nemškim uradnikom, ki so
 začeli odklanjati češke vloge, češ, da bi se s
 tem kršila po zakonu zagotovljena neodvis-
 nost sodnikov — že niso prav izzvenele te
 besede, in že prihaja iz Lounov na Češkem

vest, da hočejo uvesti disciplinarno preiskavo proti tamošnjim sodnikom, ker sta okroženemu sodišču v Mostih pisala češki!! Kje je tu lepi princip — neodvisnosti in nedotakljivosti sodnikov?! Z nemške strani se naglašja, da sta se ona češka uradnika pregrešila proti dvema — ministralnima naredbama iz leta 1856 oziroma 1880. Tu drakonična strogost; proti nemškim uradnikom pa, ki se drzno zagrešajo proti zakonu in proti naredbam, izišlim na podlagi tega zakona, se izjavlja obnemoglim pravosodni minister istega kabineta Beckovega, ki zahteva za sedaj — premirje! To je grda nedostojna igra, ki mora udušiti vsako dobro dispozicijo za pošteno sporazumljenje: ker na češki strani ogorča, na nemški pa podžiga k še večji objestnosti!

In s tem istim govorom Kleinovim, ki je dajal potuho tej revoluciji nemških uradnikov, so Nemci baje — nezadovoljni. Skrajno razburjeni da so po govoru Kleinovim zapustili dvorano, v kateri zboruje proračunski odsek. Očitajo mu, da je g. minister prav za prav postavil na stališče — Čehov!! Zastrmeli bi na takem falzificiranju dejstev, ako ne bi vedeli, da je že to stara znana igra Nemcev, da figurirajo neko mučeništvo, kadar v resnici objestno jašejo konja in diktirajo!! Kadar-koli avstrijski zistem zadaja udarec Slovanom, hitro začnejo kričati tudi Nemci, da so tudi oni eno dobili! Namen tej igri je prozoren tudi za slepeca: vlada, ki je le Nemcem na uslugo, se more tako kazati v luči neke „objektivnosti“, češ: vidite, saj so tudi Nemci nezadovoljni!

To je stara igra, ki se uprizarja tudi sedaj, ko baron Beck rešuje češko-nemški spor in pripravlja tozadevni zakon. Temeljni principi, na katerih bo stonel ta zakon, niso znani javnosti. Predvčerajšnjim je imel baron Beck v proračunskem odseku daljši govor, ki mu je bil očitiden namen, da izbriše poguben utis, ki ga je napravil minister Klein se svojim govorom. Tudi iz tega Beckovega govora ne doznajemo ničesar drugega, nego da je češko-nemški spor poguben za državo, zato pa vlada pripravlja zakon, ki naj reši ta spor, in prosi za to, naj se spoštuje status quo ante, dokler se ne ustvarijo zakonite določbe za rabo jezikov na Češkem!

Glasom vesti z Dunaja se je baronu Becku res poročilo, da je nekoliko pomiril duhove, da se dovoli vladi kratek respiro. Kriza pa traja dalje in nemško-češki spor ni izgubil nič na svoji akutnosti. Vrata velikega grobišča avstrijskih ministrstev se odpirajo. Le poštena rešitev na principu absolutne enakopravnosti jih more zopet zapreti. Če pa se oni, ki koncipirajo ta zakon v strahu ozira na večni nemški veto proti vsaki enaki pravici, potem bo kmalu zopet pogreb na — veliko grobišče.

Angleški in ruski predlog za Makedonijo. — Bolgarska spomenica.

Iz Londona javljajo od 1. t. m.: Ruski poslanik je izročil danes državnemu tajniku Grey-u predloge ruske vlade za Makedonijo. Obe vladi bosta delali na to, da pride do sporazuma in sicer tako, da se spojita oba predloga.

Iz Berlina pa javljajo, da je neki ugledni diplomat zatrdil, da glavni namen razgovorov med nemškim kancelarjem Bülowom in avstrijskim ministrom za zunanje stvari Aehrenthalom je bil ta, da se najde formula za odgovor na angleške predloge o makedonskem vprašanju. Berolinska „Kreuzzeitung“ pa zatrdja zopet, da je ta informacija netočna. Potovanje Bülowa na Dunaj da ni imelo nika kega določenega političnega namena, tudi ne oziroma na stvari na Balkanu. Res pa je da sta se državnik poleg drugih dotaknila tudi makedonskega vprašanja. Toda angleški predlogi pa nimajo za sedaj posebne aktualnosti in tudi Anglija sama jih ne smatra kakor ultimatum, ki bi ga bilo ali v sprejeti ali odkloniti. Angleški predlogi so bili stavljeni na tapet z namenom, da tudi drugi povedo svoje mnenje. To je porabila Rusija, da je prišla se svojimi predlogi glede vprave v Makedonijo. Sedaj izražajo velesile svoja mnenja v nadi, da najdejo p-dlogo za nadaljno složno akcijo. Čim bo — zaključuje rečni list — doseženo sporazumljenje o glavnih točkah, dobe poslaniki v Carigradu potrebne instrukcije za pogajanja s turško vlado.

Iz Sofije javljajo s jednjit, da hoče Bolgarska — čim prej bodo ruski predlogi priobčeni oficijelno — predložiti vlastim spomenico, v kateri bo označeno bolgarsko stališče nasproti tem predlogom. Nekaj skupin makedonskih emigrantov je odposlalo angleškemu ministru za zunanje stvari sir Grey-u zahvalo na angleškem predlogu za imenovanje guvernerja za Makedonijo.

Hrvatska.

Sklepi srbskega crkvenega kongresa.

Govori se, da je ministerski predsednik dr. Wekerle na svoji zadnji avdijenci pri cesarju izposloval potrditev sklepov srbskega crkvenega kongresa. Istočasno je dr. Wekerle predlagal upraviteljem karlovaškega pa-

trijarhata budimškega viadiko d-ra Bogdanoviča. Patrijarhatsko premoženje bo upravljal odbor, dokler izvolitev patrijarha ne bo potrjena.

K položaju v Avstriji

Praški Narodni Listy so prejeli iz čeških poslanskih krogov dopis, v katerem se z ozirom na vest, da je pravosodni minister Klein podal demisijsko in da je s tem minister-ska kriza rešena, konstatuje, da češki politiki niso nikdar vodili osebne politike, in da je za njih le podrejeno vprašanje, kdo da vlada. Glavna stvar je, kako se vlada! Iz tega razloga bi bila sprememba v vodstvu pravosodnega ministerstva, brezpomembna, ako se ne spremeni tudi zistem.

Malorusi in vlada.

Maloruski klub v državnem zboru je imel v sredo na Dunaju sejo. Na seji je klub izrazil svoje ogorčenje proti vladi, ker se ista ni držala pogojev, ko je sklenila nagodbo z Ogrsko. Nadalje tudi radi tega, ker so se na zadnjih deželnozborskih volitvah v Galiciji dogodile velike zlorabe.

Ogrska.

Katoliška avtonomija na Ogrskem.

Kakor javljajo iz Budimpešte, je imel grof Ferdinand Zichy, vodja ljudske stranke, daljšo posvetovanje o stvari katoliške avtonomije.

Obsojen novinar.

Urednik liste revolucionarnih socializtov na Ogrskem je bil obsojen na 8 mesecev državnje ječe, kar je povodom vinogradarske krize v južni Francoski napisal antimilitarističen članek.

Drobne politične vesti.

Denarna pomoč rezervistom. Vlada je prijavila državnemu zboru zakon, s katerim se odreja denarna pomoč rezervistom in nadomestnim rezervistom, ko bodo pozvani na vojaške vaje. (Oficijelno motivacijo k temu načrtu priobčimo došlo.)

Agrarno vprašanje na Rumunskem. V rumunski zbornici je minister za poljedelstvo predložil zakonski načrt, v katerim se omejuje pravica dajanja posestev v zakup.

Civilna lista pruske kraljevine. Neki berlinski list poroča, da pruska vlada predloži v kratkem pruskemu deželnemu zboru zakonski načrt, s katerim se cesarju Viljemu kakor pruskemu kralju poviša civilna lista. Nemški cesar ne prejema namreč od nemške države nikake civilne liste.

Kakor pruski kralj dobiva cesar Viljem v ime civilne liste 15,719,296 mark. Leta 1820 je znašala civilna lista 7,700,000 mark; leta 1858 je bila povišana za poldruhi milijon, 1868 za tri milijone, in leta 1886, v drugem letu vladanja sedanjega cesarja zopet za 3 in pol milijone.

Napad na bolgarsko četo. Glasom vesti iz Soluna je bilo v nekem napadu na bolgarsko četo ubitih 10 do 15 turških vojakov. Turki so ujeli 18 kmetov, ki so podpirali četo.

Dnevne vesti.

VSI ŽELEZNIČARJI pri c. kr. državni železnici so povabljeni na veljavni shod, ki bo nocoj ob 7^{1/2} uri zvečer v prostorih „Narodne delavske organizacije“.

Bog dal delavcem mnogo taci — sovražnikov! Na pogajanjih glede volilne reforme za občino puljsko je dr. Laginja vstrajno delal na to, da bi se proletarjem v Pulji zagotovilo vsaj 6 mest v občinskem zastopstvu. Z it lianske strani so prigovarjali Laginji s trditvijo, da je neki vplivnejši členov socialistične stranke izjavil, da se oni, socialisti, zadovoljujejo z dvema zastopnikoma. Pri tem je tudi ostalo.

Na shodu „N. d. o.“ v Pulji je izjavil dr. Laginja te dni, da je pripravljen v službu potrebe tudi povedati ime dotičnega vplivnega socialista. Na, te potrebe ni več, ker se je dotičnik sam oglasil v „Lavoratore“. To je puljski sodrug Tuntar. Priznava, da je res rekel Rizziju, kakor gori navedeno; opravičuje pa to svoje čudno delo, zatrjeva, da njim, socialistom, ni do števila, ampak da jim gre le za to, da se pripozna — princip.

To je izgovor — puhel, da Bog pomaga. Ne le, da ga delavci ne morejo biti veseli, ampak je tudi v kričečem nasprotju z dejstvi, z vso prakso socialno demokratične stranke na raznih volitvah.

Na vsaki način pa imamo pred seboj fakt, ki bi moral odpreti oči tudi zadnjemu socialno demokratičnemu slepcu: Laginja, buržoazijec, nacionalist, reakcionarec, ako ne celo — kapitalistični vampir, se bori za to, da bi proletarci dobili v občinskem zastopstvu 6 zastopnikov svojih interesov; socialni demokrat in voditelj proletarijata Tuntar pa se zadovoljuje z dvema zastopnikoma in s — principom.

Nadaljnje razmišljanje o tem fenomenu prepuščamo vsem onim socialnim demokratom, ki znajo misliti se svojo glavo.

Fenomenalna pa je tudi drznost v „La-

voratore“, ki porablja tudi ta fakt za napade na — Laginjo! Dr. Laginja da se je z „besedo“ res potezal za delavstvo, ali v resnici da si je hotel pridobiti le simpatije delavstva in s tem koristiti svoji stranki. Kaka nesrečna igra z besedami je to!! Ali tudi ta igra ne pomore „Lavoratoru“ preko dejstva, da je bil Laginja za 6, Tuntar pa za 2!! In poštenih namenov Lagine ne more kratiti tudi okolnost, da si želi Laginja pridobiti simpatije delavcev!! O tem je menda pač prepričan sleherni delavec, da bi bilo več praktične koristi od 6 zastopnikov ob simpatijah do Laginje, nego jih bo imel od 2 ob Tuntarjevem — principu.

Bog dal delavcem še mnogo taci sovražnikov kakoršen je dr. Laginja!! Ne upamo pa si reči, da bi bilo bolje zanje, ako bi imeli še mnogo taci „principijelnih“ prvobornih, kako šen je sodrug Tuntar!!

Italijanski dijaki v Trstu. V Milanu se je sestavil dijaški odbor, ki zastopa odposlance raznih italijanskih vseučilišč. Ta odbor hoče prirediti izlet dijakov v Benetke, Trst, Istro in na Reko.

Smrtina kosa. Predsinočnim je umrl v mestni bolnišnici redarstveni nadzornik Fran Cimprič. Pokojnik je bil med svojimi tovariši in podrejenci zelo priljubljen in zvest sin svojemu narodu. P. v. m.!

Pogreb bo danes popoldne o 1/4 uri iz mestne bolnišnice.

Avtomobilna zveza med Trstom in Reko. V kratkem se otvori vožnja z avtomobili med Trstom in Reko. Vožnji bodo trije avtomobili. Vožnja iz Trsta na Reko bo trajala dve uri. Avtomobili bodo v zvezi z Opatico.

Nov križar. Dne 1. maja prično graditi v ladjedelnici vojne mornarice v Pulji novega križarja od 3500 tonelat.

Razpis službe. Pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici je izprašeno mesto čuvaja.

Uvedba delavnega časa v trgovski obrti. Ministerstvo za trgovino je predložilo zbornici poslancev načrt zakona, ki v obliki novele k obrtnemu redu ureja aktualno vprašanje delavnega časa v trgovski obrti in določa še posebno, kdaj se imajo prodajalne zapirati ob večerih. Ta zakonski načrt je v zvezi s predloženo in socialndmu odseku izročeno predlogo, tičečo se zakona o trgovskih pomočnikih. Toda sedanja predloga trgovskega ministerstva seza v nekaterih socialno-političnih pogledih preko predloge, ki je bila uložena v prejšnjem zasedanju državnega zbora, a je ostala nerešena. Sedaj se n. pr. ne ureja delavni čas s določitvijo deseturnega minimalnega časa počitka samo za nameščence v odprtih prodajalnah in žnjimj spojenih magazinih in pisarnah, marveč v vseh trgovinskih obrtih brez razlike. Glede obrtnih pomožnih delavcev se ta uredba priporoča v smislu § 73 obrtnega reda, o čemer treba opaziti, da je pojem pomožnega delavca v trgovinski obrti jako dalekožežen. Z določitvijo o opoludanskih pavzah se stremi po širjenju takozvanega angleškega delavnega časa, tako, da se na obratih, katerih delo se ne razteza preko 4 popoldanskih ur, dovoljuje izdatno krajša opoludanska pavza.

Izlasti za nameščence trgovske obrti v odprtih prodajalnah in onih produkcijske obrti se poleg določeb o minimalnem počitku v obliki predpisov za zapiranje prodajalnih odprejajo še druge omejitve. Te določbe se delijo najprej v splošni predpis o zapiranju, ki ga ima določiti zakon, po katerem imajo biti prodajalne in knjim spadajoče pisarne in magazini zaprti od 9. ure zvečer do 5 ure zjutraj, in potem v predpis o zapiranju prodajal v ožjem smislu, po katerih more deželna politična oblast po zaslisanju trgovske in obrtne zbornice, zborov zadrug in združenih zborovanj pomočnikov ter občin določiti zgodnje uro za zapiranje, nego je določa splošni zakon in sicer že od 7. ure dalje.

Ustrezaje želji delavskega sveta se nalaga podjetnikom v dolžnost, da poskrbe sedeže v prodajalnah, ki se jih morejo posluževati pomožne delavke. Ob enem pa se s posebnimi izjenzanimi odredbami upoštevajo tudi gospodarski interesi podjetništva za služaje živahnejše potrebe sezone in družih ponavljajočih se povodov in prometu na trgu.

Potres. Potresni aparati na tukajšnjem pomorskem observatoriju so danes zabeležili potres. Začetek ob 7 uri 7 min. 31 sek. zjutraj, maksimum tresenja ob 7 uri 26 min. 53 sek. Zvršetak ob 7 uri 52 min. 13 sek. zjutraj.

Zdravila so se te dni podražila, ko je postala nova taksa pravomočna. Po novi taksi je dražjih 194 zdravil.

Nesreča na vojaškem vežbališču. Včeraj predpoludne okolo 10. ure se je dogodila na vežbališču nad dirkališčem Monte bello huda nesreča. Vežbala je kompanija 20 lovkega batalijona. Ob nekem poveljevanju stotnika Wilkoma je konj poskočil in zadel z obema kopitama zadaj stoječega kadeta Schichka na vrat pod levim ušesom. Kadet se je zrušil v nezavesti, a stotnik je pal s konja. Vaja je bila takoj prekinjena a kadeta so po nalogu na lice mesta prikritevsge vojaškega zdravnika takoj odpeljali v vojaško bolnišnico.

Shod koaliranih železničarjev razpuščen.

Včeraj se je imel vršiti shod koaliranih skupin državnih železničarjev, uradnikov in vslužbencev, da se odloči o nadaljnjem postopanju glede stavljenih zahtevkov sporazumne z akcijo vseh avstrijskih državnih železničarjev, čigar centrala je na Dunaju. To je ravno isti shod, na katerega so bili vsi tukajšnji listi povabljeni izvzemši „Edinost“, češ, da smo mi sovražni njihovemu gibanju. Izvrševalni odbor je bil to sklenil z večino glasov, ravnotako imenoval g. Kopača poročevalcem.

Shod je bil napovedan v telovadni dvorani tukajšnjega nemškega doma „Eintracht“. Ob 8. uri zv. je bila prostorna dvorana nabita občinstva, ravno tako tudi galerije. Videlo se je takoj, da so tvorili ogromno večino Slovenci, člani N. D. O.

Tu je prisedel k mizi odbor in občinstvo je zapazilo mej odborom g. Kopača. Začelo je kar na enkrat življenje in ropotanje, slišalo se je klice: „Dol s Kopačem, ven s njim!“; plašni protesti manjšine so se zgubljali v velikem ropotu. Ropot je trajal precej dolgo, dokler se ni videlo predsednika N. D. O., dr. Josipa Mandiča, pristopiti k odboru mizi, stopiti na stol in dati znamenje, da hoče govoriti.

Ropot se je spremenil v navdušen aplavz; ko je ta-le prenehal, je spregovoril dr. Mandič: „Slavnim železničarjem javim v imenu N. D. O., da ni bila ta demonstracija naperjena proti železničarskemu gibanju, marveč proti odboru, ki vodi to akcijo, in zlasti proti eni osebi, ki ne zasluži nikakega zaupanja. Demonstracija je dosegla svoj namen. Prosim vse, da poslušate naprej mirno in trezno; potem bomo mi govorili!“

Počasi so se duhovi pomirili. Predsednik odbora g. Negovetič je tedaj vstal in spregovoril nekoliko nemških besedi.

Tu je začel zopet ropot, ki je trajal do konca zborovanja. Neumestni mejklici in splošno sovražno razloženje proti slovenskim delavcem je tvorilo atmosfero, ki ni bila ugodna podlaga za mirno zborovanje.

Vstal je tov. Bufon in dr. Mandič, prose naše naj pozabijo storjeno krivico; toda ropot je bil sedaj tako velik, da se ni moglo več ničesar slišati. Videlo se je pač, kako je nek odbornik pahnil stran dr. Mandiča, in le discipliniranost narodnih delavcev se je zakavljavati, ako niso isti na to surovost odgovorili tako, kakor bi zaslužila. Klici: „Živio Mandič!“ in „Ven z Kopačem“ so venomer doneli iz oglušujočega ropota.

Slednjič se je videlo po dolgem in burnem parlamentiranju stopiti na mizo g. predsednika in naznaniti, da je shod razpuščen.

Pol ure je trajalo, dokler se ni izpraznila dvorana. K o p a č je na to prvič poskušal govoriti; a spregovoril je le dve nemški besedi. Več ga niso pustili. Ko so socialisti odkajali, so slovenski delavci zapeli „Hej Slovani“, in pesem je daleč donela po vsem nemškem domu.

Kopač se je dal spremeti ven od redarjev in se je s svojimi ljudmi podal v Delavski dom. Velik del narodnih delavcev pa je spremljal dr. Mandiča do Narodnega doma.

V ilustracijo duševnega razpoloženja našega delavstva bodi za sedaj že tu omenjeno: I. N. D. O. ni bila povabljena, dasi se je odbor imenoval „koaliran“.

II. Glavni govornik je moral biti Kopač, ki pa večini uradništva in delavstva ni priljubljen in je preveč prononsiran radi zadaje pasivne rezistencije.

III. Edini lokalni slovenski dnevnik „Edinost“ se je pri vabljenju poročevalcev nominatim prezrl, kar znači politično agitacijo socialistov pri tem stanovskem gibanju, in to v svrhu da bi šel ves efekt na ime socialistov.

Da nastop slovenskih delavcev, ki so sami že nastopili z enakimi zahtevami in samoumevno simpatizujejo s sedanjim gibanjem železničarjev, je bil le instinktivna reakcija za storjeno krivico, dokazuje tudi sledeče dejstvo:

Da se vendar omogoči shod, podal se je dr. J. Mandič k predsedništvu shoda in izjavil, da je demonstracija naperjena le proti osebi gospoda K o p a č a in da ako je ekskutivnemu odboru res do stvari, naj žrtvuje osebo stvarij in priporoča, z ozirom na kršični položaj, naj se odstrani gospoda Kopača, nakar bo on jamčil za mir. Odborniki so izjavili, da ne morejo tega storiti.

Je torej, poudarjam, le obžalovati, da je prišlo do tega intermezzo v čisto strokovnem gibanju. [Toda krivdo, naj prevzamejo oni, ki so v svoji objestnosti iskali v tem gibanju le svojo strankarsko korist, razžalili brez potrebe slovenskega delavca v njegovem ponosu in tako spravili politično stran v čisto gospodarsko stvar. Kdor pa seje veter, zanje vihar.

Tržaška mala kronika.

Avtomobil trčil skupaj z vozom. Včeraj popoldne je dirjal avtomobil, ki ga je vozil nek nemški chauffeur in ki je zaznamovan z „Z. E. I. 883 Monakovo“, z dirvo hitrostjo

Usi na Dunaj! Usi na Dunaj! Usi na Dunaj! - Kdaj?

po cesti preko Scodavacca na Furlanskem. Trčil je skupaj z vozom nekega Antona Scarpin, ki je radi silnega sunka zletel pet metrov daleč od kraja. Avtomobil je urno zdril v beg: ranjenca pa je pobral avtomobil dr. Lovisonija in prinesel težko ranjenega Scarpina v tukajšnje bolnišnico.

Samomor. Josip Gurko, vslužbenec v plinarni, se je podal včeraj jutraj okoli 10. ure v javno kopališče v ulici Manzoni in si tam najel kabino s krnico. Čuvaj, ki se mu je zdelo, da je Gurko ostal že predolgo časa v kopeli, je šel trkat na vrata, a nihče mu ni odgovoril. Pritisnil je za kljuko, a vrata so bila zaprta od znotraj. Hitro ulomil je vrata, stopil v kabino in tam zagledal Gurka v potoku krvi. Bil si je prerezal žile z nožem in nabijal se v poslednjih zdihljajih. Pribitelj je na pomoč zdravnik iz zdravniške postaje; mej tem pa je samomorilec že umrl.

Koledar in vreme. — Danes: Rihard škof. — Jutri: Izidor škof. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12 Cel. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primerako: Oblačno, spremenljivo. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Naše gledališče.

K zadnji nedeljski predstavi*)

Burka „Pri bolem konjičku“ je bila že znana našemu občinstvu iz lanskega leta; večinoma, vsaj v glavnih vlogah, je bila tudi zasedena s istimi močmi. Pisec teh vrst ni sicer prisostvoval lanskim predstavam; burka je bila kakor je slišal, obogatena z ouverturo, kupleti, kori in tako spremenjena v pravcat vaudeville. Baje je takrat jako ugajala v dani jej obliki. Letos se je izpustilo muzikalno priredbo in igra je bila podana po avtorjevi volji. Ali na bolje, ali na slabše, pisec ne more soditi, ker mu nedostaja med um comparatio nis. Vsekakor pa je gotovo, da igra že kakor taka vsebuje toliko vrlin, da zadostuje popolnoma sama na sebi brez druge primeše. Zdrav humor, vesele epizode v protislovju značje in nazorov, pri tem spretna lokalizacija na domača tla zasigurajo vspeh igre.

Igralo se je precej dobro. Če tudi se je izlasti začetek prvega dejanja razvijal nekoliko težavno so igralci vendar kmalu prišli v pravi rit, v oni hitri tempo, ki je neobhodno potreben pri vseh burkah, v katerih mora prizor slediti prizoru s kinematografično hitrostjo; napetost mišic smeha ne sme nikdar pojmati. To-le se je igralcem tudi posrečilo v precejšnji meri.

Igro največ oživljajoča uloga je ona „narodnega zafarja“, malomeščana na letovišču, ki jo je podal g. Verovšek z neizprljivo komiko. V tej vlogi je pač ta umetnik zvisel nad vsod kritiko; boljše interpretacije si ne morem niti misliti. Poleg njega je izvala največ aplavza g. Janova, ki je tudi igrala v vlogi, ki se največ prilaga njenemu igralnemu značaju. Kakor se v obče sliši, je ta brezdomno nadarjena igralka dala z nedeljsko predstavo valet Taliji. Škoda, kajti midim, da je gospica zmožna velikega razvoja, in priključujem se nadi, ki jo je izrazil kronist, da nam ta moč ostane ohranjena.

G. Vebler je bil izbrani „ober“, dober zlasti v sceni slove a in ljubezni. Ker smo že pri njem, omenjamo pohvalno zares lepo, za naše razmere naravnost vzorno inscenacijo, ki je delo njega kakor tehničnega vodje našega odra. Pri njegovi benefici, ki bode prihodnjo nedeljo, zasluži g. Vebler zares v polni meri priznanje našega občinstva.

G. Starčeva, ki se je tekom kratkega svojega delovanja na našem odru, pridobila že toliko simpatij, je jako ugajala s svojim naravnim igranjem.

G. Viktor je bil fin in eleganten kakor vedno; izboron tip profesorja pa je ustvaril g. Zvezdan. Dobra tudi g. Puceljnova in g. Boleslavski.

Tudi drugi epizodisti so prispevali k srečni ilustraciji miljeja.

Na zadnje — last not least — omenjamo še g. Katalanovo, ki je zapela neko narodno ario s svojim polnim in metalno čistim mezzosopranom. Upamo, da ta gospica ostane ohranjena našem gledališču.

Zaključujemo: nedeljska predstava je bila ena izmed najboljših v sezoni.

Nalada.

*) To-le kritiko smo dobili še pred dnevi; radi trasta-protesta jo objavljamo še le danes.

Društvene vesti.

Zaznamovalni odsek trž. podr. S. P. D. V nedeljo dne 5. aprila smer zaznamovanja potov: Draga (od postaje) — Pesek — Gročana — Veliko Gradišče — Lokev. Odhod z vlakom drž. žel. ob 7 uri 20 min. do Drage. Povrat iz Lokev v Trst po 8. Planinci, ki se žele pripružiti zaznamovalcom dobrodošli. Zaznamovalni odsek S. P. D.

Tržaško kolesarsko društvo „Bal-kan“ je imelo v nedeljo pop. v prostorih „Tržaškega podpornega društva“ svoj I. redni občni zbor.

Otvoril in vodil ga je podpredsed, g. Muha, ki je po običajnem pozdravu proglasil sklepčnost, se zahvalil vsem navzočim članom na lepi udeležbi ter podal potem splošen pregled o društvenem delovanju v minolem pol letu od ustanovitve društva sem.

Prezsednik je pozval člene naj delujejo in pridno nabirajo novih členov, pozival tudi druge kolesarje nečlene, naj se vpišejo v društvo, da pokažemo, da smo tudi mi Slovenci

kolesarji in ne samo Lahi. Dalje se je zahvalil koles. društvu „Gorica“.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je bilo 14 odborovih sej, nakupilo se je 50 znakov, naročilo 100 legitimacij za prehod čez italijansko mejo (odlok ital. ministerstva pričakujemo dan za dnevom). Društvo, ki šteje 45 členov, se je vdeležilo po deputaciji razvijta zasave „Nar. čitalnice v Sulkaau“.

Iz blag. poročila je razvidno, da je imelo društvo K 228.40 denarnega prometa. Blagajniku se je podal na predlog revizorjev, „absolutorij“.

Na volitvah so bili izvoljeni z vzklikom in enoglasno Celestin Sirk, predsednik, Josip Muha, podpredsednik, Josip Roža, tajnik, Stefan Renčelj, njega namestnik, Josip M. drijan, rednik, Just Sosič, njegov namestnik, Ivan Počkaj in Ivan Krebelj, pregled. računov. Ob točki „raznovrstnosti“ se je določila članarina mesečno K — 40, vstopnina K 2 — in podpornina letno K 3 —.

Društvena obleka naj ima okraske kakor sokolska surka. Nadalje se ustanovi tudi pevski zbor. (To pa se nam pač ne zdi potrebno. Op. ured.) Člen je lahko vsak kolesar, naj želi stanuje v mestu ali v okolici (in tudi zgoraj). S pozivom na delo je predsednik, zaključil zborovanje ob 4. por.

Nar. delav. organizacija

vabi za danes v petek dne 3. aprila v 2. lezničarje naše organizacije na velik shod, ki bo v društveni dvorani ob 7 uri in pol zvečer.

Ker je shod velicaga pomena za sedanje gibanje, pričakuje se polnoštevilne udeležbe.

Skupina premikačev glavnih skladišč vabi svoje člane na zaupni sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 5. IV. ob 3 uri popoldne v društvenih prostorih.

Vratarji včlenjeni pri N. d. o., vabijo svoje somišljenike, da se vdeležijo v ponejlek ob 7 uri in pol zvečer zaupnega sestanka v društvenih prostorih ul. Lavatoio 1, I. Ker se bo razpravljalo o zelo važnih rečeh, naj nihče ne izostane.

Člani N. d. o., uslužbeni pri zavodih S. Marco, so vabljani, da se vsi udeležijo zaupnega sestanka, ki se bo vršil v torek 7. IV. ob 7 uri in pol zvečer v društvenih prostorih ul. Lavatoio 1 I. Radi važnosti predmeta naj nihče ne manjka!!

Vesti iz Goriške.

Javna knjižnica v Tolminu. V Tolminu se odprla v nedeljo 5. aprila ob 9. uri popoldne občinska javna knjižnica. Te naprave je bilo zelo potreba za omiko tukajšnjega ljudstva. Knjižnica bo, kakor upamo, jako lepo delovala, ker pričakujemo od ljudstva, da bo z veseljem posezalo po knjigah. Knjižnica je opremljena za sedaj z nad 700 knjigami. Za izposojevanje knjig ima pravico vsaki občan in stalni prebivalec (moški in ženski) tolminke županije od 12. leta dalje. V knjižnici je za mladino odmerjen poseben oddelk. Knjige se bodo izposojevale brezplačno; vsaka izkaznica pa velja 20 stot. Na vsaki izkaznici je prostora za 20 knjig. Nepremožni bodo dobivali od županstva izkaznice zastoj.

Podpisano županstvo vabi vse občinarje, da se pridno poslužujejo te prav koristne naprave.

V Tolminu, 1. aprila 1908.

Županstvo v Tolminu.

x Kdo in kaj je Josef Wolfgang Dobernigg? Da je ta slovenski renegat koroški deželni in državni poslanec ter največji pangerman, je dobro znano vsakomur, ki se zanima za politiko le količkaj; znana pa je malokomu njegova minolost, in menda niti njegovim lastnem volilecem ne. Tudi njegovi životopisni podatki, navedeni v almanahu „Das österreichische Abgeordnetenhaus. Ein biographisch-statistisches Handbuch 1907—1913 von Fritz Freund“, ne odgovarjajo popolnoma resnici. Pisec teh vrstic je z gosp. Doberniggom skozi več let mnogo obdeval. Sedel je namreč z njim pri eni in isti uredniški mizi; da navaja naslednje podatke iz Doberniggovega življenja, je provzročil njegov podlistek o Gorici v graški „Tagesspost“.

Kakor mnogo drugih potrebnih dijakov priromal je Dobernigg leta 1879 tudi na goriško gimnazijo in sicer v 6. razred. (Dobernigg je študiral nekoliko časa tudi na tržaški državni gimnaziji. Op. ured.) Oči doma ni imel nobene podpore. Preživljal se je torej kakor drugi siromašni dijaki, posebej so ga podpirali duhovniki in redovniki. Po nedovršenem 7. gimnazijskem razredu podal se je v Trst in ker je bil dober nemški študent, vprejel ga je tedanji lastnik „Trierer Zeitunge“, dr. Aleksander vitez Dorn, v uredništvo kakor reporterja. A tu ni ostal dolgo časa. Pri glasilu nemških Židov-tovarnarjev v Lodzu, na ruskem Poljskem, bilo je razpisano mesto urednika; za to mesto je

Novo skladišče zgotovljenih oblek

ALLA „FIDUCIA“

TRST, ulica Scorzeria št. 4 (vokal ulica Arcata) TRST

Velika izbira oblek in kostimov.

Moške obleke iz modernega blaga gl. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 12.50 in več.
Obleke iz finega blaga, za dečke gl. 4.50, 5.50, 6.50, 7.50 in več.
Velika izbira Paletots zadaj- no-ostl. za moške in dečke po gl. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 11.50 in več.
Obleke za otroke po gl. 1.20, 1.50, 1.80, 2.20, 2.50, 3.50 in več (vsake kakovosti in oblike).

Bogata izbira hlač za delavce, prednasnikov za prodajalce, jopičev za uradnike, srajc vsake kakovosti in barve.

Modrih in rumenih montur za delo in belih jopičev.

Vse po najnižjih cenah.

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in hlač

Najfineje blago.

Cene šudovito nizke!

Pozor na
:: naslov !

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja takliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit. pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIC, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 8.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne

Včeraj zvečer se je odprla

nova kavarna

„ORAZIO“

ulica Apuedotto št. 22

katera je preskrbljena s tu- in inozemskimi listi ter izvrstnimi likerji. — 2 biljarda.

Priporoča se udani Giol Malnis.

Širite „EDINOST“

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke

A. Fonda, Trst

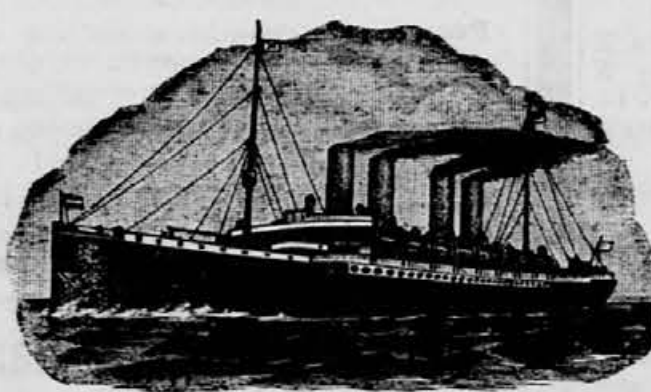
31 — ulica Barriera vecchia — 31

SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Parobrodna družba

Severno-nemški Lloyd-Bremen

:(NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN):

Redne parobrodne črte iz Bremena v Nov York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires kakor tudi po pristaniščih Južne Azije, Avstralije itd. itd.

Parobrodi nemškega severnega Lloyda: 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema velikoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vožnje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 156 manjših parobrodov. Vsega skupaj 395 parnikov, od katerih 178 brzih, opremljeni z modernim komfortom.

BRZI PARNIKI — ki preplujejo ocean v 5-6 dneh.

Cene nizke, hrana dobra.

Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE

TELEFON št. 20-68.

Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Gluseppina I.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Ja. obu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea' Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpotišlja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko pošt. in zavoj.

kompetiral Dobernigg in je tudi dobil. Radi skrajno protiruske pisare mu pa tudi pri „Lodzer Tagblattu“ ni bilo obznanja in moral je pobrati svoja šila in kopita. Podal se je na Dunaj. Ker pa ni mogel dobiti službe, vrnil se je v Trst na staro mesto. Prej se je čutil nekako konservativnega Germana, a sedaj je bil pristaš devize „Deutschland über Alles!“ Večkrat je pravil sam, da njegova mati ni znala niti besede nemške in da ga je večkrat zmerjala z besedami: Ti prekleto hudič! ako je ni vbogal. Ko je prejšnja nemško-liberalna „Triester Zeitung“ pod lastništvom pruskega junkerja pl. Kacielski postala vladino glasilo primorske vlade, izstopil so vsi uredniki. Eden je šel na Dunaj, drugi v Zagreb, tretji v Gradec, eden je otvoril trgovino v Trstu in Dobernigg je prevzel vodstvo celovških „Freie Stimmen“. Poročil je hčer lastnika lista, ki je tako prišel popolnoma v njegove roke in postal še radikalnejši. Z njim je dosegel Dobernigg vse poslanske mandate in je sedaj najmerodajnejša oseba med celovškimi Nemci. Dobernigg govori veliko bolje slovensko, nego laško, katero le za silo loči. Nekdaj je bil Lahom nasproten, sedaj se jim pa laska, da bi se oklenili vse-nemškega kluba v državnem zboru. O politiki njegove navzočnosti v Gorici je občeval edino le s poznanimi velenemškimi sloji; pripoznati pa se mora, da je vsled svoje izredne velikosti povsod vzbujal občno pozornost. Druge nesreče se ni prigodilo!

Truplo novorojenčka so našli blizu Červinjana. Dete je bilo zavito v bluzo vijolične barve. Ležati je moralo tam že najmanj dva tedna. Detomorilko iščejo.

V Volče na Tolminkem je prišla te dni jedna stotnja vojakov; tam ostanejo do jeseni.

V pomoč kolonom. Včeraj je dospel v Gorico dvorni svetnik dr. H. Schullern iz poljedelskega ministerstva, da prouči kolonsko vprašanje v Furlaniji. Spremljal ga bo namestniški tajnik J. Gasser.

Krogle iz Italije. Iz Ročinja nam pišejo od 1. t. m.: Včeraj okoli 9. ure zjutraj so čuli ljudje, ki so delali na polju, močan pok; podoben strelu iz topa. V zraku pa je nekaj zabrizgalo v smeri od italijanske meje proti vzroku. Nekateri so menili, da je to kak meteor, drugi pa, da je krogla iz topa. Danes se je doznalo, da je bila res krogla iz topa. Martin Križnič iz Avč je delal na polju blizu vasi in videl, da je poleg njega padla krogla v steblo jablane, katero je zdrobila, in se potem zarila globoko v zemljo. Kroglo so izkopali, v Avčah so jo tehtali, tehta je 130 dekagramov. Pričakujemo, da poklicani faktorji to stvar razjasnijo.

Vesti iz Kranjske.

Tujci v Ljubljani meseca marca. — Meseca marca 1908 je prišlo v Ljubljano 3904 tujcev, 501 več nego prejšnji mesec in 16 več nego v istem mesecu lanskega leta.

Vesti iz Štajerske.

Obesil se je v celjskem policijskem zaporu neki potujoči obrtni pomočnik. Zalotili so ga pri beračenju in zaprli.

Škrlatica se je začela širiti v Gaberju pri Celju.

Štrajk v Mariboru. Štrajkujočim krojaškim pomočnikom v Mariboru so se pridružili tudi mizarški pomočniki.

Nesreča na gradnji. Na gradbi novega davkarijskega poslopja v Celju se je v torek sesul ognjebramben zid sosedne hiše in pokopal tri zidarje. Dva zidarja sta bila težko ranjena, da so ju morali prepeljati v bolnišnico. Tretji je dobil le lahko poškodbo na glavi.

Gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je imela v mesecu marcu t. l. prometa K 1.313.732'61, med temi je vloženih vlog K 361.724'17 vzdignjenih pa K 353.001'14. Posojil se je izplačalo K 171.955 in vrnilo K 107.526'40.

Skupni promet v tem letu iznaša do konca minol. meseca K 4.940.022'81.

MALI OGLASI.

Pridni delavci najdejo stalno delo. Krojačnica moških oblek Hallwachs, Trst ulica Torre bianca št. 14, I. nadstr. 478

Pekarna in slaščičarna **Alojzij Gul**
TRST - ulica Caserma št. 17 - TRST

Podružnica: Trg Caserma št. 4

je preskrbljena vedno s svežim kruhom kakor tudi slaščicami in sladkimi prepečenimi prve vrste. Dobiti je tudi milanski kruh lastnega izdelka ter vsakovrstna tu- in inozemska vina in likerje.

Kdor potrebuje trnega cepilca, naj se obrne na Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 469.

Inteligenter, 25 leten gospod se želi se- starosti in prijetne vnanjosti. Pisma s sliko se pošljijo do 10. aprila pod „Slavko 25“, poste restante, Trst, glavna pošta. Slike se vrnejo, tajnost zadržana. 470

Adolf Kostoris
skladišče oblek za moške in dečke
TRST, ul. Caserma 12. I. nadstr.
prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i t. d.
Najdogovornejša cena.

Mesnica Luigi Dollenz
Trst, ulica Belvedere št. 2
Prodaja govejega mesa I. vrste po 60, 68, 76 in 80 krajcarjev.
Tolminska teleta po 72, 80, 90 in jančjega mesa.
Izbera kokoši; cele po gl. 1—, kosl po gl. 1-20, istofako vampe.

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÈ
v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Velika zaloga volnenih pogrinjal
Prešitih pogrinjal lastnega izdelka
Pokrivala, perilo, trliž, piete-
nine, zavese in pre-
proge.
Specijaliteta
volne in žime za žimnice.
Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
TRST, ulica Malcanton št. 12.

Ob priliki Velikonočnih praznikov
ne zamudite obiskati sladščičarne
Mateja Stoppar, Trst
ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)
kjer najdete veliko izbero potic in presnecev, izdelanih
z največjo natančnostjo in naravnim maslom brez barv.

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7
Filijale v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pohištvo predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse proge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG
Točna postrežba in niske cene.

Trgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Veliki dohod zefirja, perkala, satena, batista in perila
MODERCI, ČIPKE, RICAM in DROBNARINE.

solidno in elegantno
po zmernih cenah
Pohištvo Rafaele Italia
TRST - Via Malcanton 7

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & Kögl.

Hotel Balkan

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke
obleke in površnike za moške.
Ulica Caserma 12, I. nad.

Stenografa

sprejme odvetniška pisarna
Dr. Frana Brnčić-a
in
Dr. Mateja Pretner-ja
Via Nuova št. 13.
Nastop službe 1. maja 1908. Plača
po pogodbi.

Hočete se prepričati?

bišite velika skladišča
Marije vdove Salarini
Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove
(vogal Torrente). Aila Città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke,
kostumi za otroke. Površniki, močae jope, košulje in
raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Dalavz
obleke, Tirolski loden. Nepremodljivi plašči (pobla-
zagieski). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih
cvetn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši
modi, točno, solidno in elegantno po niskih ceni.

Namizna vina

ISTRSKI TERAN stotink 72
PRISTNI VIŠKI OPOLO 80
Vsi facon burgundec, specijaliteta tvrde
po stot. 90 liter
v steklenicah od 30 litrov naprej.
Refošk (Izola) steklenica K 2—
Asti spumante F.lli Cora . . . 4—
Velika izbira španskih vin.
Skladišče vina, Trst ul. SS. Martini 11
TELEFON št. 147

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.
Sprejema se naročila po meri ter se iz-
vršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremodljive postole. Po-
praviljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Crosada št. 5, Trst
(Vogal ulice Punta del Forno).

Mehanična delalnica:

avtorizovana za napeljavo vode in plina
GUIDO SAMBO
Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Fichler
GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom
in specijalno ploščo na izbero.
Skladišče gramofonov, svetilnik, aparatov za
Auerjevo luč, mrazilo in cavi.
Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali ben-
zin, električnih zvoncev in vsake mehanične dela.
Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

„OLLA“

priznan kakor najboljša in neprekoslji-
va vrsta vseh gumijevih higijeničnih
predmetov in ribljih mehurjev
— DVELETNA GARANCIJA —
M. Gál — Trst, Corso 4.
Postiljave po gl. 2, 3, 4, 5.
Delavnica pasov, blazin pasov, elastič-
nih nogavic, obvez, ravnodrtajev, bor-
genj in bidet, brizgatorji od gl. 1-20 naprej.
Tonometri za vročice K 2, nav. K — 50.

Andrej Gulič

Trst, ulica Farneto št. 12
vogal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetaril
lastnega izdelka.

SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle ali
temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo
stolic, obehal in divanov vsake vrste in veliko sti
Preskrbi se popolno opravo za prenočišča
po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.

Panificio Veneziano

(BENEŠKA PEKARNA)
TRST — ulica Conti št. 2
Izdeluje pravi higijeničen kruh
po beneškem sistemu kakor tudi sladke biškotice
in prepečenca za uporabo na ladijah.
Postrežba na dom.

Prodajalnice jestvin

Peter Peternel, Trst
ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, masla
milo, olje, sveže in suhe sadje, kostanj, otrobi, sočivje itd.
Poštne pošiljke na deželo od 5 kg naprej.
Otrobi, moka, oves na drobno in debelo po kon-
kretnih cenah.
Vsaki dan sveže blago.